

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISĖKŪROS PAGRINDŲ ĮSTATYMO NR. XI-2220 2, 5, 5³, 6, 14, 15, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 24³, 24⁴, 24⁵, 24⁶ IR 26 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO 2013 M. GRUODŽIO 17 D. NUTARIMO NR. XII-694 „DĖL TEISĖS AKTŲ REGISTRO NUOSTATŲ PATVIRTINIMO“ PRIPAŽINIMO NETEKUSIU GALIOS“ PROJEKTO AIŠKINAMASIS RAŠTAS

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai

2023 m. gruodžio 21 d. Lietuvos Respublikos Seimas priėmė Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo Nr. XI-1807 pakeitimo įstatymą (toliau – Pakeitimo įstatymas), pagal kurį 2024 m. sausio 1 d. įsigaliojo naujos redakcijos Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymas (toliau – VIIVĮ), kuriuo įtvirtintas naujas valstybės informacinių išteklių valdymo, valdymo ir tvarkymo modelis. Naujos redakcijos VIIVĮ iš esmės pakeista *registro* sąvoka, registrą apibrėžiant kaip duomenų rinkinį, kuriam nustatomos specialios registravimo sąlygos.

Pakeitimo įstatymo 3 str. 3 d. Seimas įpareigojo Vyriausybę parengti ir pateikti Seimui iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos įsteigtų registrų ir kadastrų, įskaitant valstybės registrus ir žinybinius registrus (toliau kartu – registrai), valstybės, kitų ir (ar) vidaus administravimo informacinių sistemų (toliau kartu – informacinės sistemos) veiklą nustatančių Lietuvos Respublikos įstatymų pakeitimo projektus, siekiant iki 2026 m. gruodžio 31 d. pagal šio įstatymo 1 str. išdėstyto VIIVĮ nustatytus reikalavimus pertvarkyti registrų ir informacinių sistemų veiklą.

Be to, taikant praktikoje galiojančias Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo (toliau – TPĮ) nuostatas, reglamentuojančias Teisės aktų informacinės sistemos (toliau – TAIS) ir Teisės aktų registro (toliau – TAR) veiklą, Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarija, kaip TAIS ir TAR valdytoja ir tvarkytoja, identifiko esamo reguliavimo trūkumus ir nepakankamumą ir pasiūlė kartu keisti ir kitas su TAIS ir TAR susijusias nuostatas.

Taip pat siekiama įgyvendinti Dvidešimtosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Seimo 2025 m. rugsėjo 25 d. nutarimu Nr. XV-439, 8 p., kuriame numatytas tikslas, kad svarstomi įstatymai būtų vertinami ir pagal jų poveikį demografijai.

Atsižvelgiant į tai, parengtas Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo Nr. XI-2220 2, 5, 5³, 6, 14, 15, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 24³, 24⁴, 24⁵, 24⁶ ir 26 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas (toliau – Įstatymo projektas), kurio tikslas – sudaryti teisinį pagrindą pertvarkyti TAIS ir TAR veiklą pagal naujos redakcijos VIIVĮ nustatytus reikalavimus, išspręsti TAIS ir TAR veikloje kylančius teisinio reguliavimo trūkumus bei įgyvendinti Dvidešimtosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatas.

Atsižvelgiant į tai, kad pagal VIIVĮ 27 str. 1 d. 1 p. informacinės sistemos nuostatų tvirtinimas yra informacinės sistemos valdytojo kompetencija, parengtas ir kartu teikiamas Lietuvos Respublikos Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2013 m. gruodžio 17 d. nutarimo Nr. XII-694 „Dėl Teisės aktų registro nuostatų patvirtinimo“ pripažinimo netekusiu galios“ projektas.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai
Įstatymo projektą parengė Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos Teisėkūros politikos grupė.

3. Kaip šiuo metu yra teisiškai reglamentuojami Įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai

TPĮ 2 str. 9 d. apibrėžta TAR sąvoka.

TPĮ 5 str. 2 d. apibrėžta, kas tvarkoma ir skelbiama TAIS.

TPĮ 5 str. 3 d. nustatyta pareiga skelbti informaciją TAIS apie tai, jei pirminis projekto rengėjas yra lobistas.

TPĮ 5 str. 3 d. numatytas savo esme perteklinis duomenų apie buveinės adresą teikimas. Taip pat neapimami atvejai, kai lobistinę veiklą vykdo juridinio asmens dalyvis ar valdymo organo narys arba projekto rengimas buvo inicijuotas lobisto.

TPĮ 5 str. 5 ir 6 d. apibrėžiama, kas yra TAIS valdytojas ir tvarkytojai, asmens duomenų valdytojai ir tvarkytojai, bendri asmens duomenų valdytojai, jų atsakomybės ribos.

TPĮ 5 str. 8 d. apibrėžiami teisės aktai, reglamentuojantys TAIS duomenų tvarkymą. Taip pat nustatyta, kad TAIS naudojimo teisėkūrai tvarką, suderinę su TAIS valdytoju, Lietuvos banku ir Lietuvos savivaldybių asociacija, nustato teisingumo ministras.

TPĮ 5 str. 9 d. nustatyta pareiga TAIS naudoti teisėkūrai ir įgaliotoms atlikti viešąjį administravimą valstybės ar savivaldybės įmonėms, viešosioms įstaigoms, kurių savininkė ar dalininkė yra valstybė ar savivaldybė, asociacijoms. Toks nurodymas yra per siauras ir neapima visų administracinio reglamentavimo įgaliojimus turinčių subjektų.

TPĮ 6 str. 1 d. apibrėžiama TAR paskirtis: TAR objektų registravimui, skelbimui, apskaitai, sisteminimui ir informacijos teikimui.

TPĮ 6 str. 2 d. 20 p., kaip ir 22 str. 1 d., nenumatytas Regionų administracinio teismo sprendimų skelbimas.

TPĮ 6 str. 4 d. nustatyta, kad TAR duomenys prieinami neatlygintinai. Tais atvejais, kai TAR duomenys teikiami Lietuvos Respublikos įstatymuose, kituose teisės aktuose nustatyta tvarka asmenims, turintiems teisę juos gauti ir turintiems tikslą teikti paslaugas tretiesiems asmenims, arba kai asmenys pageidauja gauti duomenis, kuriems parengti ir pateikti reikalingos papildomos sąnaudos, TAR tvarkytojas nustato atlyginimo už šias paslaugas dydį, atsižvelgdamas į teikiamų duomenų kiekį ir naudojamus informacinių technologijų sprendimus. Atlyginimo už teikiamas paslaugas dydis viešai skelbiamas TAR tvarkytojo interneto svetainėje.

TPĮ 6 str. 5 ir 6 d. apibrėžiama, kas yra TAR valdytojas ir tvarkytojas, asmens duomenų valdytojas ir tvarkytojai, bendri asmens duomenų valdytojai, jų atsakomybės ribos.

TPĮ 6 str. 7 d. nustatyta, kad suvestinė teisės akto redakcija (tais atvejais, kai viename teisės akte numatytas skirtingas tam tikrų keičiamo teisės akto nuostatų įsigaliojimas, – atitinkamos kelios suvestinės teisės akto redakcijos) TAR paskelbiama (paskelbiamos) ne vėliau kaip per tris darbo dienas po to, kai paskelbtas teisės aktas, kuriuo yra keičiamas ar papildomas šis teisės aktas. TAR tvarkytojas atsako už tinkamą suvestinės teisės akto redakcijos parengimą ir paskelbimą. Dėl netolygiai teikiamų registruoti teisės aktų ir tam tikrais laikotarpiais užregistravus daug teisės aktų TAR tvarkytojui (Seimo kanceliarijai) tampa neįmanoma laikytis įstatyme nustatyto termino. Atsižvelgiant į tai, tikslingas terminų koregavimas, taip pat diferencijuojant juos pagal tai, kada numatomas registruojamo ir skelbiama teisės akto įsigaliojimas. Be to, praktikoje pasitaiko atvejų, kai paskelbus priimtą teisės aktą paaiškėja, jog teisės aktas parengtas nesilaikant teisingumo ministro tvirtinamų teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų ir dėl to techniškai neįmanoma (tam laikotarpiui, kol teisės aktą priėmęs subjektas priims minėtą klaidą ištaisantį teisės aktą) parengti suvestinės teisės akto redakcijos (pvz., keičiamas ar pripažįstamas netekusiu galios neegzistuojantis punktas; lentelė papildoma pastraipomis, kuriose stulpelių skaičius nesutampa su keičiamos lentelės stulpelių skaičiumi), tačiau galiojantis TPĮ neregamentuoja tokių atvejų.

TPĮ 14 str. 3 d. nustatyta, kad, kai keičiamame teisės akte keičiama daugiau kaip pusė jo straipsnių ar punktų, visas teisės aktas dėstomas nauja redakcija. Toks imperatyvus įstatymo lygmens reguliavimas praktikoje kelia sunkumų atliekant tikslinius pakeitimus. Taip pat, atsižvelgiant į šiuolaikines technines galimybes darant suvestinės teisės aktų redakcijas, toks imperatyvus ir griežtas reguliavimas gali būti

vertinamas kaip nepagrįstai ir neproporcingai apsunkinantis teisėkūros procesą bei lemiantis papildomas ir perteklines diskusijas bei siūlymų atsiradimą net ir dėl tų teisės akto nuostatų, kurių nesiekama keisti.

TPĮ 15 str. 2 d. nustatyta, kad atliekant numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimą, nustatomas galimas teigiamas ir neigiamas poveikis to teisinio reguliavimo sričiai, asmenims ar jų grupėms, kuriems bus taikomas numatomas teisinis reguliavimas. Atsižvelgiant į teisės akte numatomo naujo teisinio reguliavimo pobūdį, mastą, turi būti įvertinamas poveikis ekonomikai, konkurencijai, valstybės finansams, socialinei aplinkai ir lygioms galimybėms, viešajam administravimui, teisei sistemai, kriminogeninei situacijai, korupcijos mastui, aplinkai ir klimato kaitai, administracinei naštai, regionų plėtrai, reglamentuojamoms profesijoms ir kitoms sritims.

TPĮ 18 str. 2 d. nustatyta, kad priimtas teisės aktas negali būti taisomas, išskyrus po teisės akto priėmimo pastebėtas rašybos ir gramatines klaidas, nekeičiančias teisės akto turinio ir prasmės. Pasitaiko atvejų, kai gramatinė ar rašybos klaida pastebima jau pasirašytame, kartais – ir paskelbtame teisės akte. Kita problema – platesnis teisės akto turinio ir prasmės nekeičiančių klaidų spektras: pasitaiko techninių ir (ar) organizacinių klaidų teisės akto skelbimo metu, kai skelbti viešai perduodami teisės aktą priėmusių subjektų valios neatitinkantys teisės aktai (pvz., TAR perduodamos skelbti kitos, nei reikalinga, dokumento versijos, t. y. teisės aktas priimtas teisingas, dėl to nėra logiška, kad jį priėmęs subjektas teisės aktą priimtų antrą kartą), vis dažniau pasitaiko taisytinų akivaizdžiai techninių ar formatavimo klaidų (pvz., nenuosekli numeracija, nepridedamas teisės aktu tvirtinamas priedas, pridedamas ne tas priedas, persislenka lentelėse esantys duomenys, dubliuojama struktūrinių dalių numeracija, dokumento tekste nurodoma neteisinga data, neteisingai nurodomi cituojamo dokumento duomenys ir pan.), kurios nepriskirtinos nei rašybos, nei gramatinėms klaidoms. Kadangi teisės aktuose pasitaiko ir kitokių netikslumų, praktikoje kyla klausimas ne tik dėl klaidų taisymo galimybių, bet ir dėl konkrečių netikslumų priskyrimo prie taisytinų klaidų. Todėl TPĮ būtina patikslinti teisinį reguliavimą dėl klaidų taisymo, taip pat ir aiškiai nustatant, koks subjektas turi teisę priimti sprendimus dėl klaidų taisymo.

TPĮ 19 str. 2 d. nustatyta, kad teisės aktų nustatytus įgaliojimus turinčio subjekto pasirašytas teisės aktas, kuris yra TAR objektas, ne vėliau kaip kitą darbo dieną po pasirašymo įregistruojamas ir paskelbiamas TAR, išskyrus šio įstatymo 6 str. 2 d. 7 p. nurodytus TAR objektus, tačiau nenurodyta prievolė duomenų teikėjams teisės aktą pateikti, tad tikslinga numatyti ir pareigą pateikti TAR. Taip pat, atsižvelgiant į atskirais atvejais susidarantį didelį vienu metu registravimui TAR pateiktų teisės aktų kiekį, įvertinant esamą situaciją ir pajėgumus, tikslinga nustatyti 2 darbo dienų nuo pateikimo registravimo terminą. Dažniausiai būtų registruojama per 1 darbo dieną, kaip yra šiuo metu, tačiau ilgesnis terminas reikalingas atsižvelgiant į praktines situacijas, kai mėnesių sandūroje TAR pateikiama ypač daug teisės aktų (teikiamų registruoti teisės aktų skaičius tuo laiku padidėja 2–3 kartus). Be to, atsižvelgdami į tai, kad savivaldybės vienu metu teikia daug teisės aktų, ir į tai, kad didelis procentas šių teisės aktų yra teikiami su kritinėmis klaidomis (*plg.* per pirmus penkis 2025 m. mėnesius savivaldybės pateikė registruoti 3943 teisės aktus, iš jų net 574 (14,5 proc.) teisės aktai dėl klaidų buvo nepriimti kaip netinkami registruoti; atitinkamai valstybės institucijų teisės aktų pateikta 4681 ir nepriimta 201 (4 proc.)), kas lemia išaugusias darbo laiko sąnaudas, siūlytume savivaldybių teisės aktams nustatyti 5 darbo dienų teisės aktų registravimo TAR terminą.

TPĮ 19 str. 4 d. nustatyta, kad vieną atspausdintą elektroniniu parašu pasirašyto teisės akto egzempliorių saugo teisės aktą priėmęs subjektas šio subjekto nustatyta tvarka. Praktikoje, kai užtikrinamas elektroninių duomenų (taip pat ir jų rezervinių kopijų) saugojimas, toks reikalavimas kelia papildomą našta ir laikytinas pertekliniu.

TPĮ 20 str. 5 d. nustatyta, kad teisės taikymo aktas, kuris yra TAR objektas, įsigalioja nuo paskelbimo TAR, jeigu pačiame teisės taikymo akte nenumatyta vėlesnė įsigaliojimo data. TPĮ 20 str. 6 d. nustatyta, kad Seimo nutarimas dėl Konstitucijos 74 str. nurodytų asmenų pašalinimo iš pareigų ar Seimo nario mandato panaikinimo apkaltos proceso tvarka, taip pat Seimo nutarimas, kuriuo įforminamas apkaltos proceso nutraukimas asmeniui atsistatydinus, įsigalioja nuo oficialaus paskelbimo

TAR ir (ar) visuomenės informavimo priemonėse. TPĮ 20 str. 8 d. įtvirtinta, kad Seimo nutarimas, kuriuo Seimo Pirmininkui pavedama laikinai eiti Respublikos Prezidento pareigas, įsigalioja nuo oficialaus paskelbimo TAR. TPĮ 20 str. 9 d. nustatyta, kad kiti šio straipsnio 1–8 dalyse nenurodyti Seimo priimti teisės aktai įsigalioja kitą dieną po jų oficialaus paskelbimo TAR, jeigu pačiuose teisės aktuose nenustatyta kita įsigaliojimo tvarka. Pastebėtina, kad toks Seimo nutarimų įsigaliojimo reglamentavimas ne visiškai atitinka Lietuvos Respublikos Konstitucijos 70 str. antroje dalyje nustatytą įsigaliojimo tvarką, pagal kurią kiti nei įstatymai Seimo priimti teisės aktai ir Seimo statutas įsigalioja kitą dieną po jų paskelbimo, jeigu pačiais teisės aktais nenustatoma kita įsigaliojimo tvarka. Atitinkamai TPĮ 20 str. 5 d. nustatytas reguliavimas neviseškai dera Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstatymo 41¹ str. 4 d., kurioje nustatyta, kad Vyriausybės sprendimai ir Vyriausybės rezoliucijos įsigalioja jų pasirašymo dieną.

TPĮ 22 str. 1 d. nuostatos nesuderintos su TPĮ 6 str. 2 d. 20 p. ir nenumatyta įsiteisėjusių teismo sprendimų dėl Lietuvos Respublikos pilietybės netekimo skelbimas.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Įstatymo projektu siūloma suderinti TPĮ vartojamas sąvokas su VIIVĮ sąvokomis.

Įstatymo projekto 1 str. siūloma atsisakyti „Teisės aktų registro“ sąvokos apibrėžimo TPĮ kaip perteklinės, kadangi jos atskleidimui visiškai pakanka VIIVĮ jau apibrėžtų sąvokų, o turinio prasme ji tik dubliuoja VIIVĮ ir kituose TPĮ straipsniuose nustatytą reguliavimą.

Įstatymo projekto 2 str. TPĮ 5 str. siūloma ir toliau įstatymu reglamentuoti TAIS pagrindus, atsižvelgus į poreikį, kad visi viešojo administravimo subjektai, vykdančys administracinį reglamentavimą (įskaitant savivaldybes ir kitus Vyriausybei nepavaldžius subjektus), naudotųsi šia vieninga informacine sistema, o ne savo administracinio reglamentavimo funkcijoms kurtų atskiras informacines sistemas, kaip tai leidžia VIIVĮ.

Įstatymo projekto 2 str. TPĮ 5 str. 2 d. siūloma aiškiau sugrupuoti TAIS skelbiamą informaciją. Taip pat, atsižvelgiant į tai, kad nėra projektų rengėjų skirstymo į pirminius ir antrinius, duomenų teikimas apie juridinio asmens buveinę savo esme perteklinis, o lobistinę veiklą gali vykdyti ir juridinio asmens dalyvis ar valdymo organo narys, patikslinama TPĮ 5 str. 3 d. nuostata (Įstatymo projektu dėstoma TPĮ 5 str. 4 d.). Galiojančios TPĮ 5 str. 4 d. nuostatų, nustatančių atvejus, kai papildomoms TAR duomenų tvarkymo sąnaudoms padengti imamas tam tikras atlyginimo dydis, bei jo nustatymo ir skelbimo tvarką, siūloma atsisakyti kaip perteklinių VIIVĮ 28 str. 7 d. atžvilgiu. Tuo tarpu pirmąjį sakinį, numatantį, jog TAR duomenys teikiami neatlygintinai, siūloma sistemiškai perkelti į Projekto 10 str. keičiamo TPĮ 19 str. 7 d.

Įstatymo projekto 2 str. TPĮ 5 str. 6 ir 7 d. siekiama reglamentuoti ir atskirti Seimo kanceliarijos bei TAIS duomenis teikiančių ir tvarkančių subjektų atsakomybes pagal VIIVĮ ir 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrąjį duomenų apsaugos reglamentą) (toliau – BDAR). Įstatymo projektu paliekamas šiuo metu galiojantis bendrųjų TAIS duomenis sudarančių asmens duomenų valdytojų modelis, kai jais yra Seimo kanceliarija ir visi TAIS duomenis teikiantys ir tvarkantys subjektai (kurie atitinkamai bus TAIS nuostatuose nustatyti, kaip TAIS duomenų tvarkytojai). Bendrų duomenų valdytojų modelio taikymas šiuo atveju grindžiamas Europos Sąjungos Teisingumo Teismo C-231/22 bylos 44 p. pateiktu BDAR 4 str. 7 p. išaiškinimu, kad „*šioje nuostatoje numatyta ne tik tai, kad asmens duomenų tvarkymo tikslus ir priemones gali kartu nustatyti keli asmenys kaip duomenų valdytojai, bet ir tai, kad pačioje nacionalinėje teisėje gali būti nustatyti tie tikslai ir priemonės ir pagal ją paskirtas duomenų valdytojas arba nurodyti konkretūs jo skyrimo kriterijai*“. Tos pačios bylos 45 p. taip pat konstatavo, kad „*tuo atveju, kai tuos pačius asmens duomenis tvarko skirtingų asmenų ar subjektų grandinė, nacionalinėje teisėje gali būti numatyti šių skirtingų asmenų ar subjektų paeiliui atliekamų visų tvarkymo operacijų tikslai ir*

priemonės, kad tie tvarkytojai būtų bendrai laikomi duomenų valdytojais“. Atsižvelgiant į tai, TPI nustatomi bendri duomenų valdytojai ir paskirstomos jų atsakomybės, nes jie tarpusavyje yra funkciškai susiję ir vienas kitą papildantys, o jų veikla nukreipta į bendrą duomenų tvarkymo rezultatą – teisėkūros proceso viešumą ir skaidrumą.

TPI nustatoma, kad TAIS duomenis teikiantys ir tvarkantys subjektai atsako už šios informacinės sistemos duomenis sudarančių asmens duomenų tikslumą ir vertinimą, ar šie duomenys gali ir turi būti skelbiami, o Seimo kanceliarija – už jai pateiktų duomenis sudarančių asmens duomenų tinkamą tvarkymą Teisės aktų informacinėje sistemoje. Pažymėtina, kad BDAR 26 str. 1 d. nustatyta, kad *„bendri duomenų valdytojai turi skaidriai, tarpusavyje susitarę, apibrėžti savo atitinkamą atsakomybę, kad užtikrintų visų to reglamento reikalavimų laikymąsi, išskyrus atvejus, kai ir tiek, kiek atitinkama jų atsakomybė yra nustatyta jiems taikomoje Sąjungos arba valstybės narės teisėje“.* Be to, Europos Sąjungos Teisingumo Teismo C-604/22 bylos 58 p. Teismas patvirtino, kad *„bendros atsakomybės buvimas nebūtinai reiškia, kad skirtingiems subjektams kyla lygiavertė atsakomybė už tą patį asmens duomenų tvarkymą. Atvirkščiai, šie subjektai gali dalyvauti tvarkant duomenis skirtinguose etapuose ir skirtingu mastu, todėl kiekvieno jų atsakomybės lygis turi būti įvertintas atsižvelgiant į visas reikšmingas konkrečius atvejo aplinkybes. Be to, tai, kad keli subjektai atsakingi už tą patį duomenų tvarkymą, nereiškia, kad kiekvienas iš jų turi turėti galimybę susipažinti su atitinkamais asmens duomenimis“.* Atsižvelgus į tai, TPI nustatoma, kad kitos BDAR nustatytos bendrų asmens duomenų valdytojų pareigos įgyvendinamos jiems bendradarbiaujant: detalus pareigų, funkcijų ir atsakomybės duomenų subjektų atžvilgiu pasiskirstymas apibrėžiamas TAIS nuostatuose ir detalizuojamas bendrų asmens duomenų valdytojų tarpusavio susitarimu pagal BDAR 26 straipsnio reikalavimus. Pažymėtina, kad toks galiojantis bendrų duomenų valdytojų modelis laikytinas labiausiai atitinkančiu faktinį funkcijų pasiskirstymą ir užtikrinančiu BDAR 26 straipsnio tikslų bei BDAR nustatytų duomenų subjektų teisių veiksmingą įgyvendinimą, nes dėl TAIS tvarkomų asmens duomenų asmuo gali kreiptis tiek į Seimo kanceliariją, tiek į duomenis paskelbusį subjektą ir jie kartu būdami bendrais asmens duomenų valdytojais turi bendrą pareigą jas įgyvendinti.

Galiojančios TPI 5 str. 8 d. pirmas ir trečias sakiniai, nukreipiantys į atitinkamai TAIS duomenų ir asmens duomenų tvarkymą reglamentuojančius teisės aktus, laikytini pertekliniais, o antrojo sakinio nuostata, susijusi su TAIS naudojimo teisėkūrai tvarkos nustatymu, turėtų būti TAIS nuostatų reguliavimo dalykas. Atsižvelgiant į tai, siūloma atsisakyti galiojančios TPI 5 str. 8 d. reguliavimo.

Siekiant išvengti perteklinio TPI keitimo keičiantis viešojo administravimo subjektų, galinčių vykdyti administracinį reglamentavimą, ratui, TPI 5 str. 9 d. įtvirtinama nuostata, kad visi viešojo administravimo subjektai, kuriems suteikti įgaliojimai vykdyti administracinio reglamentavimo funkcijas, teisėkūrai privalo naudotis TAIS.

Atsižvelgiant į tai, kad Skaidrių teisėkūros procesų informacinės sistemos veiklos teisinis reguliavimas yra ne TPI, o Lietuvos Respublikos lobistinės veiklos įstatymo reguliavimo dalykas, TPI 5³ str. papildomas 3 d., teikiant nuorodą į Lobistinės veiklos įstatymą.

Įstatymo projekto 4 str. keičiamo TPI 6 str. 7 d. diferencijuojami terminai suvestinėms redakcijoms parengti atsižvelgiant į tai, kada įsigalioja konkretus teisės aktas ar atskiros jo nuostatos, kurių pagrindu ir turėtų būti rengiamos suvestinės redakcijos. Išlaikomas principas, kad visais atvejais suvestinė redakcija atsirastų ne vėliau kaip per penkias darbo dienas nuo teisės akto ar atskirų jo nuostatų įsigaliojimo dienos. Taip pat, tais atvejais, kai techniškai neįmanoma parengti suvestinės teisės akto redakcijos, įteisinama galimybė jos nerengti ir nustatoma informavimo apie šį faktą tvarka. Teisės aktą priėmusi institucija tuomet savarankiškai nuspręstų ar nori keisti priimtą teisės aktą, kad jis atitiktų teisingumo ministro tvirtinamų teisės aktų projektų rengimo rekomendacijas, ir kiek aktualus aktualios redakcijos buvimas priimto teisės akto įgyvendinimui ir taikymui. Priėmus atitinkamo teisės akto pakeitimą, kuriuo būtų pašalintos buvusios kliūtys teisės akto suvestinės redakcijos parengimui, ji tada būtų parengiama nustatytais terminais. Siekiant kuo skubiau išspręsti praktines problemas dėl suvestinių

redakcijų rengimo, siūloma Įstatymo projekto 4 str. įsigaliojimą numatyti nuo įstatymo pasirašymo dienos.

Įstatymo projekto 5 str. keičiamo TPI 6 str. tikslinamas TAR veiklos reglamentavimas, apibrėžiami TAR objektai ir juos apibūdinantys duomenų rinkiniai. Detalizuojama, kad TAR objektu teisės taikymo aktą gali nustatyti tik norminiai teisės aktai (bet ne teisės taikymo aktai), taip užkertant kelią nepagrįstam TAR informacinės sistemos naudojimui viešinimo tikslais ir piktnaudžiavimui tuo. Atsisakoma detalaus TAR informacinėje sistemoje tvarkomų duomenų apibrėžimo, paliekant tai TAR informacinės sistemos nuostatų reglamentavimui. Atribojamos Seimo kanceliarijos ir TAR duomenis teikiančių subjektų funkcijos ir atsakomybės pagal VIIIVĮ ir BDAR, išlaikant tą patį bendrų duomenų valdytojų modelį, kuris taikomas ir TAIS atveju. Analogiškai, kaip TAIS reglamentavimo atveju, TPI 6 str. 6 d. atsisakoma kaip perteklinės.

Įstatymo projekto 6 str. atsisakoma TPI 14 str. 3 d. nuostatų, įpareigojančių teisės aktą dėstyti nauja redakcija, kai teisės akte keičiama daugiau nei pusė jo straipsnių ar punktų. Nelikus įstatyminio reikalavimo, konkrečius teisės akto dėstymo ir (ar) nedėstymo nauja redakcija atvejus nustatys teisingumo ministro tvirtinamos teisės aktų projektų rengimo rekomendacijos.

Įstatymo projekto 7 str. pildoma TPI 15 str. 2 d., siūloma, kad atliekant numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimą, taip pat būtų įvertinamas ir galimas teigiamas ir neigiamas poveikis demografijai. Atsižvelgiant į mažėjantį gimstamumą ir gyventojų skaičių, numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinime tikslinga įvertinti, ar siūlomos nuostatos turėtų tiesioginių ar netiesioginių pasekmių demografiniai raidai. Demografinio poveikio analizė sudarytų prielaidas objektyviau įvertinti galimas pasekmes ir viešųjų paslaugų prieinamumui. Demografinio poveikio įtraukimas padėtų pagrįsti ir proporcingai įvertinti siūlomus sprendimus, laiku identifikuojant galimas neigiamas pasekmes gyventojų kaitai ir numatant, ar gali prireikti tikslinių kompensacinių priemonių ar pan. Siūlymas atitiktų Dvidešimtosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos 8 p., pagal kurią Vyriausybė įsipareigojo svarstomus įstatymus vertinti taip pat ir pagal jų poveikį demografijai.

Įstatymo projekto 8 str. papildomas TPI 18 str. 2 d. reglamentavimas, įvardinant ir tiksliau apibrėžiant teisės akto taisymo tvarką ir atvejus, nenumatant jų baigtinio sąrašo dėl techninių ir redakcinių klaidų galimos įvairovės, įtvirtinant principą, kad visada tokiu tikslinimu negali būti pakeičiama tikroji teisės aktą priėmusio subjekto valia. Nustatoma, kad tuo atveju, jei priimtas teisės aktas paskelbtas TAR informacinėje sistemoje, sprendimą, ar numatomas teisės akto taisymas atitinka šioje dalyje nurodytus kriterijus, TAR informacinės sistemos nuostatų nustatyta tvarka priima TAR informacinės sistemos tvarkytojo sudaryta komisija. Ši nuostata skirta tiek taisymui iki pasirašymo teisės aktą priėmusiam ir pasirašančiam subjektui, kuris turės vertinti ar nekeičiama jo valia (iki teisės akto pasirašymo ir pateikimo TAR informacinėje sistemoje), tiek taisymui jau po paskelbimo TAR informacinėje sistemoje. Po paskelbimo TAR informacinėje sistemoje, TAR informacinės sistemos tvarkytojo sudaryta komisija turės įvertinti teisės akto projektą lydinčius dokumentus, kuriuose bus nurodyti projekto tikslai ir siūlomas reguliavimas ir kitą teisės aktą priėmusio subjekto pateiktą informaciją, jam prašant pataisyti jau TAR informacinėje sistemoje paskelbtą teisės aktą. Pažymėtina, kad bet kuriuo atveju pirminio ir patikslinto teisės akto duomenys bus viešai skelbiami TAR informacinėje sistemoje.

Įstatymo projekto 10 str. keičiamo TPI 19 str. 2 d. įtvirtinama teisės aktą priimančių institucijų pareiga pateikti priimtą teisės aktą TAR informacinei sistemai bei diferencijuojami įregistravimo ir paskelbimo terminai. Siekiant kuo skubiau išspręsti praktines problemas dėl priimtų teisės aktų pateikimo, įregistravimo ir paskelbimo TAR, siūloma Įstatymo projekto 8 str. įsigaliojimą numatyti nuo įstatymo priėmimo dienos.

Įstatymo projekto 12 str. keičiamo TPI 20 str. nuostatos dėl Seimo priimamų teisės aktų įsigaliojimo suderinamos su Konstitucijos 70 str. nuostatomis, taip pat nuostatos dėl Vyriausybės

sprendimų ir Vyriausybės rezoliucijų įsigaliojimo reguliavimo suderinamos su Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstatymo 41¹ str. 4 d. nustatyto reguliavimu.

Įstatymo projekto 14 str. keičiamo TPI 22 str. 1 d. nuostatos patikslinamos atsižvelgiant į tai, kad norminių administracinių aktų teisėtumo tikrinimas priskirtas Regionų administracinio teismo kompetencijai, taip suderinant nuostatas su Lietuvos Respublikos teismų įstatymo 39 str. 1 d.

Kiti siūlomi pakeitimai yra techninio ir redakcinio pobūdžio.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Kadangi teisinis reguliavimas nėra keičiamas iš esmės, vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 15 str. 1 d. ir Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“, 4 p., numatomo teisinio reguliavimo poveikis nevertintas.

Priėmus Įstatymo projektą, neigiamų pasekmių nenumatoma.

Priėmus Įstatymų projektą, bus užtikrintas TPI suderinamumas su VIIIVĮ nuostatomis.

6. Kokią įtaką priimtas įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai

Įstatymo projektu siūlomi pakeitimai įtakos kriminogeninei situacijai ir korupcijos prevencijai neturės.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Įstatymo projektu siūlomi pakeitimai įtakos verslo sąlygoms ir jo plėtrai neturės.

8. Ar įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams

Įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams.

9. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios

Priėmus Įstatymo projektą, atsižvelgus į Įstatymo projekto 20 str. 5 d. ir vadovaujantis Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų, patvirtintų Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2013 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. 1R-298 „Dėl Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų patvirtinimo“, 140 p., reikės keisti kituose įstatymuose vartojamą sąvoką „Teisės aktų registras“, ją tikslinant į sąvoką „Teisės aktų registro informacinė sistema“. Pažymėtina, kad tokio pobūdžio pakeitimai įtraukiami Vyriausybės rengiamuose įstatymų projektuose, kuriais taip pat siekiama suderinti kitų įstatymų nuostatas su naujos redakcijos VIIIVĮ.

10. Ar įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo ir Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas. Įstatymo projektu nesiūloma nustatyti naujų sąvokų.

11. Ar įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus

Įstatymo projektas neprieštaruja Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis ir Europos Sąjungos dokumentams.

12. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti

Priėmus Įstatymo projektą Seimo kanceliarija iki 2026 m. birželio 30 d. turės patvirtinti Teisės aktų registro informacinės sistemos nuostatus bei pakeisti Seimo kanclerio įsakymu tvirtinamus Teisės aktų informacinės sistemos nuostatus.

Taip pat, derinant su naujų Teisės aktų registro informacinės sistemos nuostatų įsigaliojimu, iki 2026 m. birželio 30 d. turės būti pripažintas netekusiu galios Seimo 2013 m. gruodžio 17 d. nutarimas Nr. XII-694 „Dėl Teisės aktų registro nuostatų patvirtinimo“. Seimo nutarimo projektas teikiamas kartu su Įstatymo projektu.

Teisingumo ministras iki 2026 m. birželio 30 d. turės pakeisti teisingumo ministro 2013 m. gruodžio 23 d. įsakymą Nr. 1R-298 „Dėl Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų patvirtinimo“ ir pripažinti netekusiu galios teisingumo ministro 2013 m. gruodžio 27 d. įsakymą Nr. 1R-312 „Dėl Teisės aktų informacinės sistemos naudojimo teisėkūrai tvarkos aprašo patvirtinimo“.

Priėmus Įstatymo projektą taip pat turės būti iki 2026 m. gruodžio 31 d. pakeistas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimas Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“.

13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymams įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais)

Siūlomoms Įstatymo projekto nuostatomis įgyvendinti papildomų valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų nereikės.

14. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

Įstatymo projekto rengimo metu specialistų vertinimų ir išvadų negauta.

15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiems projektams įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis

Įstatymo projekto reikšminiai žodžiai: *teisės aktų registras, teisės aktų informacinė sistema, teisės aktų skelbimas.*

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Nėra.